

Katwoude, 18 juni 2018

Open brief aan Minister Cora van Nieuwenhuizen namens de Stichting Zuiderzeedijk

Hooggeachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Dank voor uw komst naar Katwoude en uw bereidheid te willen luisteren naar bewoners en betrokkenen bij de versterking van de Markermeerdijken. De spreektijd voor de bewoners die door het HHNK zijn uitgenodigd, is echter kort. Het verbaast ons dat de Stichting Zuiderzeedijk door het HHNK niet is geïnviteerd omdat zij een groot aantal bewoners vertegenwoordigt langs de hele dijk. Wij nemen daarom de vrijheid in deze brief uw aandacht te vragen voor het maatschappelijk participatieproces, dat naar onze mening door bestuurders niet enthousiast is ondersteund zoals dat in de 'Code Maatschappelijke Participatie' is voorgeschreven en niet succesvol is verlopen.

De Stichting Zuiderzeedijk heeft namens circa 30 bewoners(groepen) en maatschappelijke organisaties een aanvullende zienswijze ingediend inzake het Ontwerp Projectplan Waterwet (OPW) 'Versterking Markermeerdijken'. Dit tekent de grote onrust die is ontstaan onder de bewoners. De bewoners zijn ervan overtuigd dat er betere oplossingen mogelijk zijn om de dijk te verzwaren dan nu is voorzien in het Ontwerp Projectplan.

De grote onrust staat niet op zichzelf. Ook de Commissie m.e.r. is kritisch en zal, na twee rapportages, binnenkort zelfs een derde advies uitbrengen. En het Expertisenetwerk Waterveiligheid (ENW) wijst niet voor niets op de risico's van het aanleggen van onder andere een nieuw grondlichaam en verticale drainage.

Dat onze onrust en onzekerheid niet ongegrond is, blijkt uit het volgende. In Uitdam en Durgerdam is, na grote druk van de bewoners, constructief overleg gevoerd met het HHNK/de Alliantie en externe deskundigen onder onafhankelijk voorzitterschap. Daar is nader onderzoek gedaan in het kader van bewonersparticipatie. En daar komt men nu tot heel andere inzichten en oplossingen dan de Alliantie Markermeerdijken.

Alleen al daarom is het meer dan de moeite waard om het huidige Ontwerp Projectplan goed tegen het licht te houden. Een frisse blik met open vizier, zoals de Commissie m.e.r. ook stelt, zou enorm veel winst kunnen opleveren, niet in de laatste plaats omdat de oplossingen breder gedragen zullen worden door de bewoners. Maar ook in termen van minder risico, minder overlast en behoud van het provinciale monument. En vooral omdat in Uitdam en Durgerdam is gebleken dat de opgave minder groot is door versterking met maatwerk, dankzij de participatie. Ook over de financiële kant begint steeds meer discussie te ontstaan met als perspectief dat de versterking door maatwerk, iets wat het ENW ook adviseert (december 2017), wel eens (veel) voordeliger kan uitpakken.

Als bewoners hebben wij de indruk vaak te worden gezien als 'lastpakken' die redeneren vanuit het sentiment. Maar als dijkbewoners is ons er natuurlijk alles aan gelegen dat we veilig wonen achter de dijk. Het is ons te doen om een feitelijke onderbouwing van keuzes op basis van wetenschap, techniek en afwegingen die door middel van participatie met de bewoners besproken worden. Ook de voorstellen van de bewoners moeten daarin serieus onderzocht worden. Een proces dat in de 'Code Maatschappelijke Participatie' is beschreven. Niets meer, niets minder. We hebben het gevoel vaak van het kastje naar de muur te worden gestuurd, omdat we te maken hebben met onder andere de Provincie Noord-Holland en HHNK, twee verschillende bestuursorganen waardoor we een centrale regie missen.

Wij dringen, niet voor het eerst, aan op het betrekken van externe, neutrale expertise die het vertrouwen in een degelijke gang van zaken kan herstellen voor alle knelpunten door middel van burgerparticipatie zoals deze heeft plaatsgevonden in Uitdam en Durgerdam.

Waarom zouden Uitdam en Durgerdam een andere behandeling verdienen dan de rest van de dijk met een provinciale monumentenstatus?

Het HHNK heeft helaas te kennen gegeven niet te voelen voor dit overleg en stelt zich op het standpunt dat eerst alleen Uitdam en later ook Durgerdam 'uniek' zijn en 'niet vergelijkbaar' met de rest van de dijk. Een dijk die echter als geheel een provinciaal monument is. Een heel unieke dijk dus.

Bij het lezen van de rapportage Maatschappelijke Participatie, wordt de indruk gewekt dat de participatie goed is vormgegeven. Participatie is echter méér dan het turven van aantallen. Kwantiteit is geen kwaliteit. Naar onze mening is het rapport volledig uit het oogpunt van de Alliantie Markermeerdijken geschreven.

Hoewel bewoners altijd in gesprek zijn gebleven, zijn zij zich ook altijd kritisch blijven opstellen. Gezegd werd dat als er kritiek was, bewoners deze vooral in de zienswijzen naar voren moesten brengen. Met als gevolg bijna 150 zienswijzen die zijn ingediend op het Ontwerp Projectplan. De impressie in Den Haag en bij de provincie bleek echter te zijn dat het goed ging 'langs de dijk'. Duidelijk is dat ons bezorgde en kritische woord niet doorklinkt via HHNK en wij zijn juist daarom opgetogen dat u hier vandaag aanwezig bent.

Het proces van een goed participatietraject met de bewoners hoeft niet lang te duren als we kijken naar de wijze waarop in Uitdam en Durgerdam is gewerkt. Zeker nu het HHNK zelf méér tijd heeft gevraagd om de grote hoeveelheid zienswijzen te kunnen beantwoorden, zouden wij graag zien dat de komende periode óók efficiënt wordt benut door met bewoners constructief overleg te voeren over feiten en oplossingen. Een aantal bewoners is bereid zich intensief in te zetten om te komen tot een gedragen versterkingsvariant. Dit overleg zal niet ten koste hoeven gaan van het proces en heeft geen invloed op de waterveiligheid.

Het HHNK en de AMD voelen echter haast en blijven aandringen op de voortgang van het project omwille van het behalen van de formele deadline dat in 2021 de dijk veilig moet zijn. Uw voorgangster heeft uitgesproken dat deze termijn niet heilig is en dat er voorrang moet worden gegeven aan een veilige en gedragen oplossing. Wij hopen dat u hiervoor ook de tijd wilt nemen.

Gezien het bovenstaande roepen wij u op om met de bewoners de knelpunten te identificeren langs de gehele dijk, overeenkomstig het advies van de Deltacommissaris en het ENW. Voor deze locaties zou een andere ontwerpwerkwijze moeten worden gevolgd samen met bewoners en organisaties, waarbij recht wordt gedaan aan de Code Maatschappelijke Participatie. De ervaringen in Uitdam en Durgerdam leren dat op deze wijze goede en breed gedragen oplossingen tot stand komen, waarbij de huidige dijk minder wordt aangetast dan bij de voorstellen van de Alliantie Markermeerdijken.

Hoogachtend,

Joke van der Meer
secretaris Stichting Zuyderzeedijk